27692

Poštarina plaćena.

Mali oglasnik
do 20 riječi 10 Dinara. Svaka daljnja riječ 50 para. Debelo štampane riječi naslova po 2 Din

Upitima treba priložiti marku za odgovor.
(Oglasi se plaćaju unaprijed.)

Uzorni Vrtlar

Ilustrovani list za napredno vrtlarstvo i sitno živinogojstvo.

Izlazi jedanput mjesečno. Godišnja pretplata za SHS. Din. 40·—. Za inozemstvo Din. 50·—. Adresa: ::: ZAGREB I., Poštanski pretinac broj 201. :::

Cijena 4 dinara.

Cijene oglasa:
1/4 stranice Din. 200·—
1/8 „ „ 110·—
1/16 „ „ 60·—
1/32 „ „ 35·—
Veći oglasi prema po godbi. Kod višekratnog uvrštenja popust. Na prvoj strani omota 25% više.

Godina V. **Zagreb, listopad (oktobar) 1927.** **Broj 10.**

Sadržaj:

1. Voće i povrće na vrtlarskoj izložbi u Ljubljani (Sa 2 slike). — 2. Elektrokulture. — 3. Црногорске сорте лоза: Кратомија (Sa slikom). — 4. Moja smokva. — 5. Jesenska obradba tla u povrtnjaku. — 6. Raspršilnik „Ideal L. B." (Sa 2 slike). — 7. Razno iz vrtlarstva. — 8. Najvažnije radnje u vrtu (Studeni-Novembar). — 9. Гајимо питоме зечеве — куниће! — 10. Nešto o uzgoju golubova. — 11. Valjan kokošinjac. — 12. Razno iz sitnog živinogojstva. 13. Pitanja i odgovori. — 14. Razne vijesti. — 15. Književne vijesti. — 16. Novi cjenici.

LUKOVICE
RIMSKIH ZUMBULA
!
bijele i plave boje, prodajem od 1. jula do jeseni, u promjeru od 4—4½ cm. Cijena 2 Din komad, 100 komada 180 Din, 1000 komada 1500 Din. Narudžbe od 200 komada i više franco pakovanje i poštarina. Lukovice od 3 cm u pola cijene. Za robu jamčim, da je zdrava, a narudžbe odpremam pouzećem.
Adresa:
Marko Marojica, vrtlar
Mlini-Župe, Dubrovnik

ASPARAGUS SPRENGERI
krasni v loncama od da po niski ceni zaradi pomanjkanja prostora
Ivan Šimenc, vrtnar, Ljubljana, Gradišče 12

Kuniće
zajamčeno čistokrvne, specijalni uzgoj, samo za daljnji rasplod i to:
Belgijske orijaše željez. sive, zečje i lisičje boje.
Bijele orijaše.
Bečke plave.
Franc. srebrne.
Franc. srebrne svijetle.
Rajnske šarene.
Chinchilla.
u starosti 2—3 mjeseca, razašilje u sandučićima željeznicom ili poštom
Kunićarstvo
Stjepan Šteidl, Virje

Prodajem:
Belgijske orijaške
Chinchilla (engl. pasmina)
Hermelin
Životinje su od najviše odlikovanog porijekla.
Herman Pošinger
Hilfs-Preissrichter
Kranj 45.

Što je „PIRETRIN"?
Piretrin je garantovano čisti, u cijelom svijetu priznati produkat dalmatinskog buhača, najbolje sredstvo za tamanjenje svakovrsne gamadi: **U kućanstvu:** protiv buha, muha, moljaca, stjenica, žohara, komaraca, mravaca, glista, puževa i t. d. **U poljodjelstvu:** protiv svih lisnih ušenaca, gusjenica, crvi, moljaca, žižica i t. d. **U živinogojstvu:** protiv uši u govedima, svinjadi, marvi, te protiv tekuti u peradarstvu. — Svugdje, gdje nikakvo drugo sredstvo ne pomaže, tad moraš upotrebiti **Piretrin**, jer nije otrov, nije upaljiv, ne ostavlja mrlje, ugodnog je mirisa! **Piretrin** se dobiva svugdje, a pobliže upute daje:
PIRETRIN D. D., ZAGREB
B cesta broj 35

TRGOVINA CVIJEĆA
T. SVOBODA
preselila se iz Frankopanske ulice broj 2b u novo uređene prostorije
ILICA 37
TELEFON 12-70

Salon cvijeća
Anton
Gabrić
Zagreb
Marovska ulica 25
Primaju se narudžbe za izrađivanje buketa, aranžma, nadgrobnih, vijenaca i t. d. i t. d.
!!!
Brza podvorba!
Cijene solidne!

Vaše krizanteme i sve jesensko cvijeće postići će prekrasnu punoću i veličinu, ako za zalijevanje upotrebite
KANIPOS
hranivu sol za biljke
Omoti po 12·50 Din i po 42·— Din. Naputak je priložen svakom omotu. Dobiva se u mnogim trgovinama sjemenja i cvijeća ili od samog proizvođača:
ZOLTAN ŠUMAHER
kemijski i farmaceutski laboratorij
CRVENKA S. H. S.

Traži se
baštovan
za jedan privatan park, samo sa sasvim sigurnim i dobrim dugogodišnjim preporukama, da se razume potpuno u cveću, gajenju trave, voću, ružama i povrću. **Beograd, Obilićev Venac 27. — Gdja. M. Ninčić.**

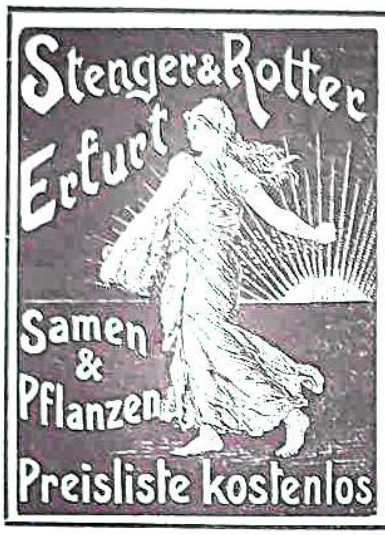

Udružen sa tv.

OSKAR KNOPFF & Co.

Zahtjevajte odmah

gratis

opširan cjenik

cvjetnih lukovica
biljaka trajnica
voćaka
sjemena!

JANKOMIR D. D., velevrtlarija i rasadnik

Zagreb-Stenjevec.

POZOR VRTLARI!

Prodajemo iz vlastitog rasadnika sve vrsti prvorazrednih

voćaka
ruža
ukrasnog grmlja
konifera
perena

Tražite posebne ponude, jer vrtlari i preprodavaoci dobivaju znatan popust!

OSOBITA PONUDA!

Modne krasne Dahlije
10 komada u 10 sorti sa imenima . . . Dinara 60·—
25 komada u 25 sorti sa imenima . . . Dinara 150·—
50 komada u 50 sorti sa imenima . . . Dinara 350·—

Ruže grmolike, cijepljene u korijen, u mnogim prekrasnim, novim sortama po meme izboru
10 komada u 10 sorti sa imenima . . . Dinara 80·—
25 komada u 25 sorti sa imenima . . . Dinara 160·—

Moderne plemenite biljke trajnice
(Edelstauden), koje podnose zimu, za rezanje i sve svrhe
50 komada sortirano . . . . . Dinara 250·—

razašilje uz ponzeče:

JOSEF KREJČI, tgov. vrtnar
Slovenske Konjice.

Želite li u **jesen** kao i u **zimi** da uzgojite zdrave i

marljive nesilice

tad je sada najzgodnije vrijeme, da ih prehranjujete sa

KOKO **hranivim praškom za živinu!**

To je ujedno najdjelotvornije sredstvo proti bolestima peradi. — Omoti po 10·—, 40·— i 115·— Dinara za gotovo kod:

Zoltan Šumaher - Crvenka S. H. S.
kemijsko-farmaceutski laboratorij

10.000 komada

voćnih dirljaka I.-a od 6—10 mm, II.-a od 3—5 mm debljine. Jabučne, kruškove, zajamčeno pikirane. Prunus Mirabolana, Trešnje i Višnje. Uz niske, bezkonkurenčne cijene rasprodaje:

JANKO (IVAN) ŠARIĆ
vinogradarsko-voćarski stručnjak
Petrovaradin - Majur (Srijem)

NAJBOLJI PRAVI
HARZER-
KANARINCI

počam od 8 Maraka. Pjevači-prednjaci, parovi za uzgoj, poput snijega bijeli kanarinci. Krletke, ptičja hrana i ptičji lijekovi. ☞ Ilustrovani cjenik besplatno.

Grosszucht Heydenreich,
Bad Suderode in Harz (Njemačka).

Jesam li?

uplatio pretplatu.

NAJUKUSNIJE UREĐIVANJE *GROBOVA*

kroz čitavu godinu, obavlja savjesno

Vrtlarstvo Majcen, Zagreb (Mirogoj)

HRVATSKA UČITELJSKA
ŠTEDNA I PREDUJMOVNA ZADRUGA
KUKOVIĆEVA 34 U ZAGREBU OSNOVANA 1889.

PRIMA ULOŠKE

i podijeljuje vjeresiju uz najpovoljnije uvjete!

I. BRAVARSKA
RADIONA ZA VRTLARSKE POTREPŠTINE
RUDOLF **HENČ** BROD n/S.

izrađuje uz najsolidniju cijenu

staklenike,

centralno grijanje i klijališne prozore

(Frühbetfenster)

Dobavlja sve vrtlarske potrepštine i t. d., i t. d.

Uzorni Vrtlar
ILUSTROVANI LIST ZA NAPREDNO VRTLARSTVO I SITNO ŽIVINOGOJSTVO
ZAGREB, listopad oktobar 1927.
Izlazi jedanput mjesečno.
Pretplata Din. 40·— (pol god. Din. 20·—). Za inozemstvo Din. 50·—. Novac, pretplata, oglasi, suradnja i drugo šalje se na: „Uzorni Vrtlar", Zagreb I., Poštanski pretinac 201.
GOD. V.
Broj 10.

Voće i povrće na pokrajinskoj gospodarskoj izložbi u Ljubljani.

(Sa 2 slike.)

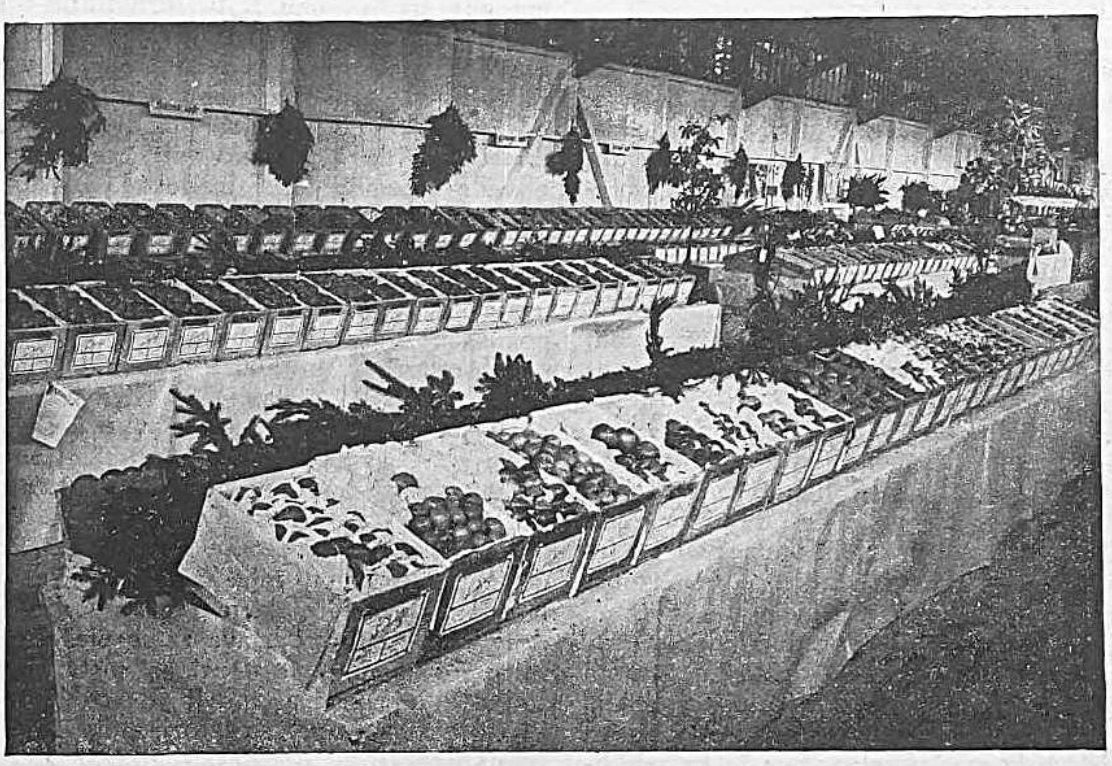

SA POKRAJINSKE IZLOŽBE U LJUBLJANI.
Izloženo voće.

Na ovogodišnjoj pokrajinskoj gospodarskoj izložbi u Ljubljani (od 17. do 26. septembra) treba naročito istaknuti izloženo voće i povrće. Ova izložba imala je dvojaku svrhu: da pruži sliku današnjeg voćarstva Slovenije, a ujedno da zainteresira domaća i strana tržišta za slovensko voće. Obe svrhe postigla je i priređivači mogu biti zadovoljni. Izložbu je posjetilo mnogo domaćih a i nekoliko inozemnih trgovaca voćem. Već prvi dan prodani su skoro svi izlošci, koji se dakako nisu smjeli odnijeti do završetka izložbe.

Na ljubljanskim izložbama voća rabe se u novije vrijeme vrlo praktični američki drveni sanduci, koji se dadu lako rastaviti u nekoliko dijelova. Ovako rastavljeni sanduci razašalju se izložiteljima, koji ih slože i u njima dopreme voće na izložbu. Američki sanduci čvrsti su i toliko veliki, te mogu da drže 17—20 kg. voća.

U svemu bilo je oko 500 sanduka izloženog voća, a izložilo je oko 70 izložitelja. Osim jabuka vidjelo se tek nešto krušaka i grožđa. Jabuke su naročiti ponos slovenskog voćarstva, a pogled na ono što je bilo

izloženo uvjerio je brojne posjetioce, kako trud slovenskih voćarskih stručnjaka nije bio uzaludan, jer Slovenija svojim voćarstvom stoji danas na visini.

Najviše izloženog voća bilo je iz Dolenjske i dolenjske Posavine, a onda iz bliže okolice ljubljanske i iz Savinjske doline. Većinom su izložitelji mali voćari, ali su oni tako organizovani u svom „Sadjarskom in vrtnarskom družtvu", da bi mogli sa sigurnim izgledom na uspjeh izložiti svoje voće i na svjetskom tržištu. Dugogodišnji stručnjački rad oko unapređivanja slovenskog voćarstva kano da je odavna išao za ciljem, da se na veliko goje samo one najodličnije vrste, koje se na velikom voćnom tržištu najviše traže i najbolje plaćaju.

Tako je primjerice odlična slovenska jabuka **dolenjska voščenka** bila izložena u kojih stotinu sanduka, dok je oko 70 sanduka zapremala **kanadka carevka; zlatna parmenka i mašanska jabuka** oko 30 sanduka, i t. d. Druge vrsti (na pr. bijela zimska kalvilka) bile su zastupane u manjoj količini. Svjetska voćna trgovina upravo i traži odlične vrsti u velikim količinama, jer na svjetsko tržište šalje se voće na veliko, na desetke i na stotine vagona.

Treba napose istaknuti izloške samostana Kartuzijanaca v Pleterjih. Oni su izložili podrug stotinu primjeraka osobito lijepih krušaka najfinijih sorata (angoulemska, zimska dekanka, Dielovka i dr.) i jabuka (zimska bijela kalvilka i dr.)

Kod nagrađivanja izložitelja uzelo se naročiti obzir na ono voće, koje je bilo valjano sortirano i lijepo opremljeno, pa su podijeljene 2 zlatne, 6 srebrnih i 6 brončanih kolajna i osim toga desetak diploma priznanica.

Cijela voćarska izložba ostavljala je vrlo lijep dojam. Sanduci sa izloženim voćem bili su skladno poredani i svi jednako i ukusno etiketirani. Pomnijim promatranjem moglo se ipak vidjeti očitih razlika u opremi pojedinih sanduka, jer nekoliki izložitelji nisu dosta pažnje priklonili tome, da voće sortiraju i po veličini. Ovo je doduše sitna stvar, ali je na svjetskom voćnom tržištu ipak toliko važna, da kadkad može da skrivi neuspjeh. Međutim mora se ipak priznati, da je Slovenija i u pogledu opremanja voća već i sada na visini.

Poseban manji odio izložbene dvorane zapremalo je različito povrće. Bilo je i tu vrlo lijepih izložaka, sve lijepo i ukusno poredanih. Slovenci su i dobri povrćari ali na području povrćarske proizvodnje imamo mi i jačih krajeva. Povrće i nije bilo izloženo sa pretenzijom na kakvo prvenstvo, nego je ono uspjelo da upotpuni kulturnu sliku jednog lijepog i naprednog dijela naše prostrane domovine. U istoj velikoj izložbenoj dvorani bio je i posebni odio izložaka mljekarskih i sirarskih, pa onda odio proizvoda bezalkoholne proizvodnje te najzad i odio slovenskog pčelarstva. Sve je to vrlo lijepo, ali je odio voća ipak najljepši. I kad čovjek vidi u tom izložbenom odjelu brižnu pojavu stručnjaka g. M. Humeka, višeg umirov. sadjarskog nadzornika, shvaća odmah, da je on ne samo organizator ove lijepe voćarske izložbe nego i jedan od glavnih radenika, koji su voćarstvo Slovenije podigli do današnje zamjerne visine.

S. P.

Elektrokultura.

Prvi pokusi elektrokulture, t. j. uporabe elektricitete visoke napetosti, koja treba da djeluje na porast kulturnoga bilja, pravljeni su već u 18. stoljeću ali bez znatnijega uspjeha. Tek prije pola stoljeća prihvatio se toga pitanja **Dr. Lemström**, profesor na sveučilištu u Helsingforsu, potaknut opažanjem, da mnoge kulturne bilike, a naročito neke žitarice u visokim sjevernim širinama znatno brže dozrijevaju nego li u južnijim toplijim krajevima. On je to tumačio povoljnim uplivom jakoga električnog ispražnjivanja u atmosferi sjev. krajeva, napose u vezi s pojavama sjevernoga svijetla. Da na umjetni način proizvede takav upliv, razapeo je nad gredicom kulturnog bilja u zgodnom razmaku žice, te ih je redovito u stalno vrijeme nabijao elektricitetom pomoću jednostavne sprave za elektrizovanje (Winterov ili Holtzov elektr. stroj). Time je postigao djelomice znatno ranije dozrijevanje, a u jednom slučaju kod šećerne repe za 15% viši sadržaj šećera. Pri tome je iskusio, da elektriciteta za sušnoga vremena, jakoga sunčanog svijetla i na slabijem tlu djeluje štetno, pa je stoga provađao elektrizovanje samo na dobrome tlu za oblačnog vlažnog vremena. Svoje pokuse opisao je u brošuri „**Elektrokultur**" (1902), u kojoj tumači povoljni upliv elektricitete time, da u biljnim kapilarama nastupa negativna električna napetost, što pojačava kolanje sokova, Svakako je njegova zasluga, da je prvi potaknuo sistematsko istraživanje tih pojava.

Početkom XX. stoljeća nastavili su u Engleskoj pokuse znameniti fizičar **Sir Oliver Lodge**, koji je konstruisao posebne aparate za proizvađanje potrebite elektr. energije, uz saradnju **J. E. Newmann-a** kod praktične provedbe pokusa te **J. H. Priestley-a** i **Knight-a** sa biljno fiziološke strane. Nad poljem bi u visini od 5 m razapeli vrlo tanke izolirane žice paralelno u razmaku od 10 m, koje se nabijaju pozitivno istosmjernom strujom od 60 do 120 tisuća volta, dok se negativni pol odvede u zemlju. Za 1 ha dostaje 25 do 75 watta, pošto je pored visoke napetosti struja razmjerno slaba. Nabija se samo za glavne vegetacije dnevno kroz 4 do 5 sati, rano jutrom i pod večer, pri čem nastaje mirno ispražnjivanje elektr. naboja i ionizacija uzduha. Kod tih pokusa postignuta je povišica priroda za 5 do 40% kod raznih kultura (na pr. kod krumpira do 17%, kod zobi do 49%, zrnja i 88% slame). U Njemačkoj su također s uspjehom pravljeni pokusi, a tako i u Americi u Dayton-u po Teslinom sistemu s izmjeničnom strujom visoke napetosti i frekvencije kod povrća s povišicom priroda do 75%.

Što se tiče teoretske strane elektrokulture, tumačenje Lemströmovo nije fiziološki ničim dokazano. Tumačiti djelovanje elektricitete lih podražajem (kao kod drugih umjetnih sredstava za pospješivanje, na pr. etera, tople kupelji), ne doprinosi ništa riješenju pitanja. **Priestley** je prvi ustanovio, da se **djelovanjem elektricitete pojačava disanje** bilja, što u vezi s **jačom transpiracijom** pospješuje dozrijevanje. Po tome bi bila razumljiva potreba izvjesne minimalne količine vlage u uzduhu i tlu za uspjeh elektrokulture. Mnoge pak negativne rezultate bit će da je skrivio **ozon**, plin štetan bilju, koji se može razviti kod pokusa pod nepoznatim još uvjetima. Prema Haberu i Neustadtu ne može se dokazati. da je pojačana asimilacija ugljičnoga dvokisa. Nije pak isključeno djelovanje ultravioletnih zraka, kao što i ionizacija uzduha može djelovati na stanovite elektrolitske procese u stanicama bilja.

(Prema Zeitschr. f. Garten-u. Obstbau.) Z. A-d.

Jesam li podmirio pretplatu do konca godine 1927.?

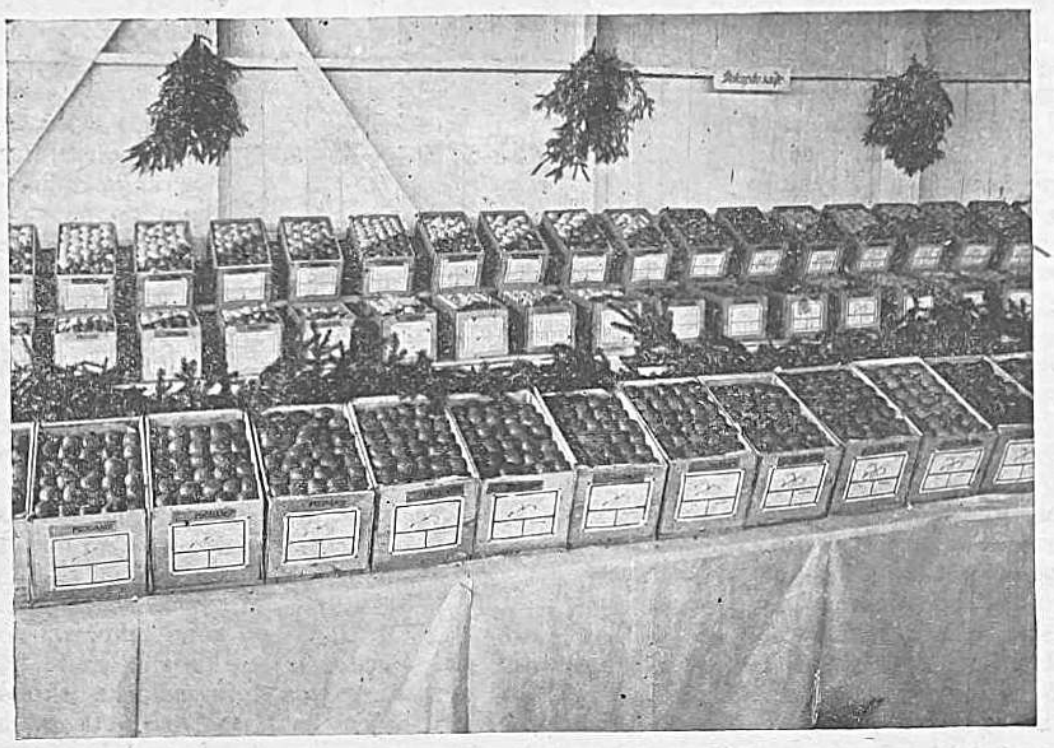

SA POKRAJINSKE IZLOŽBE U LJUBLJANI. Izloženo voće.

Црногорске сорте лоза*

Кратошија.

(са сликом)

У нашим виноградним крајевима ова је сорта раширена тако да, мислим, нема винограда нити „реда“ лоза дуж мале њивице, гдје ње нема. Сваки је познаје и сваки је воли и жели имати — јер је као винска сорта изврсна. Своје име „крат (к) ошија“ добила је по прилици отуда, што јој је петељка грозда врло кратка.

Чокот — крља — средње је бујности и врло родан, поглавито на добром земљишту. Захтијева средњу резидбу, а подноси и на лукове (брдун), само на измјенице.

Ластари су у добу сазревања грожђа блиједоцрвене боје и прилично бујни. Кад сазрену — (зрела лоза — брдун — резница) измијене боју у толико, што са једне стране добију отворенију а са друге затворенију боју. Око окца (пупољка) види се шири тамно-црвенкасти прстен, неправилног облика, — одлика од других сората. Чланци су кратки (10—15 cm.) на резници, која је тања и финија, него нпр. код вранца, једне одличне винске сорте.

Лист је средње величине, широк и дугачак скоро подједнако; са горње стране затворено — зелене боје, а са доње отворено-зелене са малим мањама. Лист је петодељан са дубоким урезима а лисном петељком обичне дужине и црвенкасто-зелене боје. Ове одлике нијесу увијек једнаке, јер и земљиште и клима по некад их изразитије приказују.

Грозд је средње величине (види слику) дугуљаст, на краткој петељци, збијен са крупним округлим и плаво обојеним зрнима (јагодама, бобицама), која зрна, кад подпуно сазру, добију неке црнкасте шаркице и фину танку навлаку.

Сазријева рано, обично у другој половини јула, а потпуну зрелост достиже крајем августа, што опет зависи од климе.

Кратошија као винска сорта, и ако изврсна, ријетко се код нас гаји посебно, већ обично са вранцем, или којом другом винском сортом.

Својом родношћу и квалитетом грожђа сама се препоручује, те и нема код нас винограда без кратошије.

Агр. Калуђеровић.

* На овом мјесту донијећу неке наше сорте лоза из заједничког рада са г. Ф. Лековићем — који ће се рад редовно допуњати — док се спреми засебна књижица: „Црногорске сорте лоза. — Ампелографија“.

Агр. И. К.

Moja smokva.

Vrijedni i marljivi suradnik „Uzornog Vrtlara“ g. dr. A. Stahuljak prikazao je u zadnjem t. j. 9. broju toga lista a u članku „Sadimo bez brige smokvu“ svoju smokvu, koja već preko 20 godina raste u njegovom vinogradu u zagorskom Klanjcu. Taj me je članak ponukao. da i ja nešto priopćim o svojoj smokvi, koja raste na mom posjedu u Vrapču.

Ta moja smokva raste u vinogradu uz južni zid jedne zgrade, te je tako zaštićena samo od sjeverne strane. Izrasla je u četiri poput čovječije noge debela oniska debla, a kad prolista, pokrije svojom krošnjom skoro cijeli južni zid pomenute zgrade. Baš kao što se vrijedni g. dr. Stahuljak malo brine za svoju smokvu u Klanjcu, tako se i ja slabo brinem za svoju. Zimi je ne omatam i ne pokrivam ničim, a to bi s obzirom na njezinu visinu i razgranjenost bilo i vrlo teško. Pa ona i rijetko kada pozebe, a ako se i to dogodi, to nazebu samo sitniji ogranci na kraju, pa onda uvijek iz glavnih

grana i ogranaka potjeraju novi izbojci, dočim se nazebli posuše i onda se odstrane. Rodi svake godine dvaputa. Prvi plodovi, koji dozrijevaju koncem mjeseca srpnja, vrlo su debeli, a drugi, koji dozrijevaju koncem rujna, sitniji su. Bude li u jeseni toplih i sunčanih dana, imade na njoj zrelih plodova i dulje, no zateče li nedorasle još plodove hladnije vrijeme — što vrlo često biva, — to ovi ne dozore, nazebu, posuše se i otpadnu.

Ove godine prijalo joj vrijeme vrlo dobro. Već 28. srpnja ubrao sam od nje $5^1/_2$ kg prvih smokava, koje sam prodao na zagrebačkom trgu po 12 din. Dne 8. rujna prodao sam od drugog ploda 3 kg po 8 din., a 27. rujna 22 kg po 8 din. Tako sam u svemu prodao 30 i pol kg i za to primio 266 dinara. Uzmemo li, da smo povrh toga sami potrošili i prijateljima dali barem 10 kg u vrijednosti od 80 din., to bi moja smokva donijela u svemu 346 dinara, čime bi obilno naplatila onu neznatnu brigu, koju sam joj posvetio. Zato g. dr. Stahuljak ima potpuno pravo kad veli „Sadimo bez brige smokve", jer se one zbilja dobro isplaćuju. I ja bi ih više posadio, ali nemam više zgodnoga mjesta, gdje bi bile zaštićene od sjevera. Uz druge zidove (osim sjevernih) imadem posađene patuljaste kruške, kajsije i breskve.

Kod nas na otvorenom mjestu smokva ne uspijeva. Moj susjed posadio je smokvu na otvorenom, nezaklonjenom mjestu, ali tu svake zime sva pozebe. Iz korijena, koji jedini ne pozebe, svakog proljeća istjeraju novi izdanci, koji narastu do 1 metra, a rijetko kada donesu koji plod. Tako ta smokva svake godine naraste kao grmić. Možda bi od nje štogod bilo, kad bi je gospodar pred zimu brižno omatao i tako zaštitio od pozebe.

Josip Kirin.

Crnogorske sorte loza: KRATOŠIJA.

Jesenska obradba tla u povrtnjaku.

Kad u kasnu jesen mnoge povrtne gredice opuste, treba ih duboko prekopati, prema potrebi i gnojiti, pa onda ostaviti onako grubo prekopane da kroz zimu zemlja promrzne. Ovako obrađeno tlo lako ćemo u proljeće prirediti za sjetvu odnosno sadnju. Ono će biti duboko rahlo, pa ako ga nismo ni gnojili, bit će plodnije od onog, koje tek na proljeće prekapamo. U s jeseni prekopano tlo upijao se uzduh kroz cijelu zimu pa je rastrošio zemlju u sitnije čestice. Mnoge rudne soli, koje bi inače ostale sakrite u ovećim grudama zemlje, dolaze na taj način u doticaj sa uzduhom pa se i dalje raspadaju, usitnjuju i pomoću bakterija pretvaraju u topive rudne soli, koje biljke mogu da upijaju kao hranu.

U prekopano tlo ulazit će i zimska studen, pa će za ciče zime uništiti i mnoštvo kojekakove gamadi. Ulazit će i voda, vlaga, pa će prodirati u dublje slojeve i tamo se prikupiti kao dragocjena zaliha vlage, što će biti povrću od velike koristi u sušno ljetno doba.

Sve su to velike koristi, što ih sobom donosi jesenska obradba povrtnog tla. Ali za taj posao treba da uhvatimo zgodno vrijeme. Nadođu li dugotrajne jesenske kiše, ne ćemo smjeti da raskvašeno tlo prekapamo, jer bi ga mogli i pokvariti, pa mjesto rahlim učiniti tlo gnjecavim. A takvo tlo ne valja.

Povrće općenito voli duboko rahlo tlo, pa u takovome tlu razvija bujnije i dublje korijenje, crpi iz zemlje više hrane i uslijed toga bolje uspijeva. Za to treba tlo s jeseni duboko prekopati, a gdje je to moguće kadšto upravo i rigolati.

Rigolanje i nije drugo već duboko prekapanje tla. Valjano se taj posao dade obaviti, ako se do izvjesne dubljine kopaju grabe, (30 do 60 cm. ili dublje). Iz prve grabe izbaca se zemlja, a druga se graba kopa tako, da se zemlja iz nje odmah baca u prije iskopanu grabu. Posljednja se graba zatrpa zemljom iz one najprije iskopane grabe. — Bilo je u našem listu već više puta govora o tom, kako se tlo rigola. A ovdje ćemo tek da na koješta upozorimo, što je vijedno da se zna.

Nije svako tlo zgodno za rigolanje, i zato treba prije svega znati kakvog je sastava ono tlo u dubljem sloju, koji bi kod rigolanja izbacili na površinu. U tu svrhu iskopamo na dva tri mjesta u povrtnjaku jame oko 70 do 100 cm. duboke. Već kod izbacivanja zemlje vidjet ćemo, kako duboko siže sloj dobre zemlje, a gdje počinje sloj, koji kod rigolanja ne bi valjalo izbaciti na površinu, jer je tako loš, da na njemu ne bi nikakvo povrće uspijevalo. Pobolje možemo slojeve tla upoznati, ako zađemo u jamu i promotrimo slojeve tla.

Po tome ćemo znati, smijemo li i kako duboko rigolati ili ćemo se zadovoljiti samim dubokim (25—30 cm) prekapanjem.

Kod svakog rigolanja treba obilno gnojiti, naročito gornje slojeve tla, koji su prebačeni iz dubljih slojeva, pa u njima obično nema dosta gnojivih sastojina.

Može se rigolati i posebnim načinom tako, da se ne prebacuju slojevi tla, nego se svaki sloj za sebe valjano prorahli.

Tko se odluči za rigolanje povrtnog tla, rigolat će oko 50 cm duboko svake godine po koji omanji komad, a ne cijeli povrtnjak najednom. Ne samo radi troškova, nego i radi toga, što je rigolanje sa prevrtanjem tla takova radnja, od koje se prava korist vidi tek u drugoj ili trećoj godini.

Bilo kako, može se povrtnjak rigolati ili ne. Ali jesensko duboko prekapanje posao je, koji će donijeti koristi u svakom povrtnjaku.

Razpršilnik „Ideal L. B.".

(Sa 2 slike.)

Zatiranje živalskih škodljivcev in boj z neštetimi boleznimi na sadnem drevju, na vrtnih in kmetijskih raslinah je tako neogibno potreben kakor gnojenje in obdelovanje. Toda vsako še teko izvrstno sredstvo, ki ga uporabljamo v tem boju, je brez pomena, ako nimemo

priprave, s katero bi tozadevne tekočine pravilno razpršili po rastlinah. Zato pa je vpeljanih mnogo raznih takih priprav, ki bolj ali manj ustrezajo svojemu namenu. V zadnjem času je prišel v promet nov izvrsten razpršilnik z imenom „Ideal L B", ki se odlikuje po izredni ročnosti, solidni izdelavi in pa posebno s tem, da razprši tekočino v najmanjše kapljice, ki se kakor megla vležejo po rastlinah.

Razpršilnik „Ideal L. B."

Razpršilnik „Ideal L B" s pridom služi v vseh kmetijskih panogah, kjer je treba uporabljati kakršnokoli tekočino proti zajedalcev, posebno v vrtnarstvu, sadjarstvu, vinarstvu, pa tudi pri poljskih rastlinah. Prav tako je jako priročen za razkuževanje hlevov, svinjakov, kurnikov, čebelnjakov itd. V cvetličnjakih in stanovanjih razpršujemo z njim vodo, da dosežemo potrebno zračno vlago itd.

Razpršilnik „Ideal L B" se dobi v štirih velikostih, in sicer ročni, kakor kažeta sliki za $^1/_2$, 1 in 2 litra, ter nahrbtni za 12 litrov. Vsi so izdelani iz poliranega bakra. Ročni se dobi tudi poniklani. Ročni so po 200—230 Din. (po velikosti), nahrbtni pa stane 620 Din. Zastopstvo za Jugoslavijo ima M. Humek, sadjar. nadzor. v. p. v Ljubljani, Langusova 21.

Razno iz vrtlarstva.

Voćari! Ako hoćete povećati dohotke i poboljšati kakvoću vašega voća, upotrebljujte „ARBORIN", sredstvo za uništavanje voćnih štetočinaca i za raskuživanje. Zahtjevajte prospekte od proizvađača: CHEMOTECHNA družba z. o. z, Ljubljana, Mestni trg 10.

Prerano uzimiti vrtne ruže ne valja, jer je poznato, da je više ruža stradalo od preranog pokrivanja, nego li od mrazova. Prvi, laki jesenski mrazovi ružama upravo i koriste, jer im drvenasti dijelovi bolje i brže dozriju, pa onda laglje preture zimu pod zimskim pokrivalom. Stabalca ruža valja oprezno privijati k tlu, da ne napuknu. Tko ima u vrtu mnogo ruža, treba da ruže privine k zemlji koji dan prije samog pokrivanja. Da se privinuto stabalce ne ispravi, treba ga uz zemlju pričvrstiti kakvim kukastim drvom. Kad nađe žešća studen (kod nas obično istom tijekom mjeseca novembra, studenog), tada treba krošnjice privinutih ruža pokriti sipkom, čistom, prhlom zemljom oko $^1/_4$ metra visoko Zemljom pokrivamo i deblo ili ga omotamo slamom.

Kod sađenja voćke treba prirezati korijenje, jer inače nismo sigurni da će se usađena voćka valjano ukorijeniti i primiti. Naročito to vrijedi za one voćke, koje smo nabavili iz kojeg udaljenijeg voćnog rasadnika. Kod iskapanja voćke odugačko se korijenje istrga ili uza svu pažnju barem ikoliko ošteti. A onda dolazi transport, kod kojeg se sa voćkama često ne postupa suviše pažljivo. Natučeno i oštećeno korijenje, osobito one tanke žilice, ne će biti zasađenoj voćki ni od kakove koristi, a priječit će dosta dugo razvitak novih korijenovih žilica, i onih najsitnijih korijenovih dlačice, bez kojih nijedna biljka, pa tako ni voćka, ne može da iz tla crpe hranu. Zato treba neposredno prije sađenja oštrim nožem korijenje prikratiti i to kod jesenskog sađenja samo malo, a kod proljetnog prikratiti (prirezati) ćemo nešto jače. Prirezati treba i sve one korijenove žile, koje su jače oštećene i koje bi lako mogle da u zemlji počnu gnjiti, uslijed čega bi lako nastradala i cijela voćkica. Sve rezotine na korijenju treba da su prema dolje okrenute. Krošnju kod jesenske sadnje najbolje da i ne diramo, nego da ju obrežemo istom s proljeća

Amaryllis vittata treba da prije cvatnje neko vrijeme (u jeseni) miruje i to na suhom mjestu u toploti 10—12°C, gdje ju se sve manje zalijeva. Čim iz lukovice ikoliko izbije batvo presadimo ju i to plitko u laku smjesu pjeskulje, lisnjače i klijališne zemlje. Od tada držimo ju na toplome mjestu i sve obilnije zalijevamo. Nakon cvatnje držimo ju opet na hladnijem mjestu, presadimo u smjesu lisnjače i klijališne zemlje, a ljeti ju držimo vani u polusjeni ili pak u zračnoj sobi. — Amaryllis robusta i A. purpurea zalijevamo i u mirovanju, ali posve slabo.

Vegetacija u vrtovima zamire; nestaje i cvijeća a naskoro će vrtom zavladati zimska pustoš. Dobro je tako, jer će nas tim većma radovati prvo proljetno cvijeće, naročito zumbuli, tulipani i slični glasnici proljeća, da im se naskoro pridruže i različne biljke trajnice. Ali svega toga ne će biti u onoj mjeri, kako bi mi htjeli, ako se već sada ne pobrinemo, da naskoro u zemlju stavimo te čudnovate cvjetne lukovice, koje u sebi skrivaju toliko cvjetne krasote.

I svoje stanove ukrasit ćemo, još prije nego ograne blago proljetno sunce, cvijećem cvjetnih lukovica. Ali tko to želi i hoće, treba da ih i nabavi tamo, gdje će ih u najboljoj kakvoći moći dobiti.

Od inozemnih tvrtki, koje su davno poznate sa svojih cvjetnih lukovica i ostalih cvjetnih proizvoda — poznata je tvrtka: Stenger & Rotter u Erfurtu, koju kao renomiranu tvrtku ne trebamo posebno ni preporučivati.

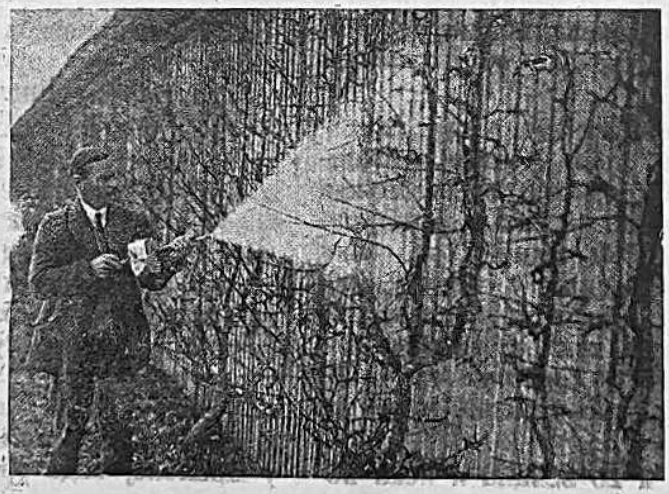
Razpršilnik „Ideal L. B." u porabi.

Najvažnije radnje u vrtu.

(Studeni — Novembar.)

Godina se primiče kraju. Vrt je sve pustiji; zima se brzim korakom bliži. Osjetljivije bilje, koje ostaje vani već je dijelom i pokrito, a u pripremi treba imati dosta materijala za pokrivanje i onog bilja, koje lakšu studen još može da bez štete podnese. — Poslovi na otvorenom vrtu popuštaju, ali treba povoljno vrijeme što bolje iskoristiti i brinuti se oko pripreme tla za slijedeću godinu. Napose treba sada obilnije gnojiti stajskim gnojem a ispražnjene vrtne gredice prekopati.

U voćnjaku treba nastaviti čišćenjem i prorijeđivanjem voćnih krošanja kao i čišćenjem debala. Ozlijede na voćkama treba omazati prije zime voskom ili ilovačom, da spriječimo pozebu. Mlade voćke sadimo i presađujemo za povoljnog vremena. Oko svake zasađene voćke dobro je prekriti tlo listincem ili na po strulim gnojem. Debla mladih voćaka treba zaštititi proti oštećenju od zečova, kako je već u prošlom mjesecu napomenuto. Isto tako treba voćke i omazati vapnom. Voćne špalire i kordonce prije smrzavice prekriti ili omotati slamom, da ne stradaju od pozebe. — Zimska spremišta voća treba češće pregledati, gnjilo odstraniti kao i sve ono voće, koje se ikoliko počinje kvariti.

U povrtnjaku treba sve ispražnjene gredice prekopati i u grubim grudama ostaviti preko zime, da zemlja što bolje promrzne i razrahli se. Kod tog prekapanja treba sabirati i uništavati razne ličinke i kojekakve štetočinje pa korijenje različnog trajnog korova. Povrće, koje na otvorenom tlu prezimljuje, trebat će za žestoke smrzavice prekriti listincem, slamom ili granjem. Čim žestoka studen popusti, odstranit ćemo taj pokrov. Sa šparžišta ukloniti svu preostalu zelen, a tlo prekopati i valjano pognojiti, ako to još nismo učinili. — Tko ima klijalište, može u nj tijekom mjeseca posijati salate i povrtnice za zimsku trošnju. — Već sada treba da imamo gotovu osnovu, što ćemo na pojedinoj povrtnoj gredici sijati odnosno saditi. Prema toj osnovi gnojit ćemo obilno stajskim gnojem samo one povrtne gredice, gdje će doći zeljnato povrće, pa rajčice, krastavci, dinje ili tikve. Za korijenasto povrće i luk ne valja preobilno gnojiti. Grah i grašak dati će bolji prirod na tlu, koje je gnojeno prije godinu ili dvije.

Zimska spremišta povrća moramo koji put prozračiti i odstraniti sve što se kvari. Trapove i slična spremišta ne valja otvarati prečesto, pa valja iz njih uzeti svaka dva do tri tjedna potrebnu količinu povrća za trošnju.

U cvijetnjaku treba osjetljivije biljke prije smrzavice zaštititi prikladnim pokrovom, ali ne valja to činiti suviše rano. Pokrivati se može tako, da se biljka (na pr. ružičnо stabalce) oprezno privine k zemlji, pa se onda pokrije zemljom, slamom ili listincem. Biljke, koje se ne dadu k zemlji privinuti, omatamo slamom. Za pokrivanje zgodno je uzeti jelove grančice, jer se u njima ne zadržavaju miševi. Ovisoko a nježno ukrasno bilje kao rododendrone, pontske azaleje, nježnije četinjače i raznovrsno osjetljivije grmlje štitimo od smrzavice tako, da okolo biljke zabodemo u zemlju nekoliko odugačkih kolaca, čije vrhove svežemo kao u piramidu. Preko ove piramide prebacimo crnogorično granje ili slamni pleter, hasure, pa onda slamu, listinac ili sličan pokrov. — Pokrite biljke treba za blažih dana prozračiti, a za žešće smrzavice pokrov još i pojačati.

Biljke lončanice, koje zimi držimo u toploj sobi, treba da primjereno zalijevamo pa češće poštrcamo i operemo. Biljke, koje su u zimskome mirovanju, zalijevamo tek toliko, da im se zemlja suviše ne osuši.

Biljke, koje držimo na prozornici između vanjskih i unutarnjih prozora, lako nastradaju od pozebe, ako vanjski prozor ne pristaje posve tačno uz okvir prozornice. Balkoni i otvorene verande dadu se i zimi ukrasiti na pr. 30—40 cm. visokim crnogoričnim stabalcima (jele, omorike) koje usadimo u cvjetne sanduke na balkonu.

Travnjak njegujemo kako je u prošlome mjesecu rečeno.

Гајимо питоме зечеве - куниће!

На овом мјесту, често је било говора о гајењу кунића, једних врхо лијепих животињица, које рентабилно гајимо. како ради меса, тако и ради финих кожица за разне упорабе.

Свакидашње потребе у месу, као и скупоћа па и недовољно стоке за клање, принуђавају нас, без разлике сталежа и занимања, да се озбиљније побринемо за гајење питомих зечића. Стручњацима-гајитељима у дужност је, да подстрекну на тај посао и чиновнике и занатлије и све оне, који на то са неповјерењем гледају! Онај, који је имао прилике пробавити у великим градовима у вријеме великог европског рата, увјерио се је, од колике је неоцјењене важности било гајење зечева, и како се је то укусно и лијепо месо радо куповало на парижким пијацама!

Кунићи се гоје у свима државама, а гоје их поглавито фабрични раденици, који у томе и успјевају. Да наведем један примјер, који ће се можда многима показати невјероватан. — Ако у једној радионици или рудокопу ради 500 радника, па сваки од њих у своме врту (башти) држи у сандуку, или како било, по 2 зечице са мужјаком, колико ће младих имати за годину дана, када се зечићи необично много легу (око 6 пута годишње од 4—10 младунчади наједанпут). То само гајитељ може да се увјери.

Нека једна зечица окоти 20 зечића и нека поједини није тежи од 2 кгр, већ смо добили 40 кгр. меса, које нас ништа у ствари коштало није, и сувише 20 кожица. Ако узмемо у обзир, што и треба и јесте у ствари, да ће се од ових 20 зечића, многе зечице окотити — колики ће бити приплод!

Још неколико примјера по подацима из „Тежака“ 1923. г. бр. 26. (г. Мајеровић).

Пре рата продато је у свим градовима у Француској годишње до 80 милиона питомих зечева: онда је један комад плаћан по два франка просечно, што чини вредност од 160 милиона франака; овде није урачуната вредност од 80 милиона кожа, од тих зечева, нити вишак добивен за продате питоме зечеве за шпортску употребу.

У Белгији нема сељачке куће, где се не негују по 3—4 зечице. Зечеве за оплођавање имају само појединци, или у нарочитим станицама, или задругама, где се приликом оплођања плаћа нарочита такса.

Вишак производње питомих зечева, који претекне домаћу потребу, продају Белгијанци преко нарочитих трговаца у Енглеској, у Лондон.

У Холандији сељаци имају нарочито ограђена места за неговање питомих зечева. Они плетеном жицом ограде један мањи простор поља, ливаде, забране и др. где трава или детелина расте. Чим пролеће стигне, наместе у ограђеном месту неколико старих буради, који су у средини расечени, тако да се отворени део може на земљу положити. Да зечица може у буре улазити, урезан је са стране један отвор.

Ову у пола расечену бурад покрију земљом, а и гранама од четинара. Зечице пуштају у ту бурад у пролеће, када трава отпочне да расте, а изваде их кад зима наиђе. Преко зиме мирују зечице.

У тим вештачким гомилама од пола бурета и земље зечица окоти своје младунце.

Тај начин неговања питомих зечева је доста природан. После неколико недеља напуни се овај обор са младунцима, који весело и брзо напредују и то тако, да их Холандези после три месеца већ продају за клање код куће, а и преко трговаца у Лондону.

Према статистичким подацима, ниједна држава не потроши више зечијег меса од Енглеске, коју количину, или добива из својих колонија, или купује из Француске, Белгије и Холандије. У самој 1908. г. Енглеска је платила за увоз меса преко 20 милиона франака. Невјероватно, али тачно!

Месо кунића врло је укусно и храниво. Према подацима г.г. проф. Бушеа и Вернера, месо од питомих зечева, истина, лошије је од говеђег, али зато боље од кокошијег меса у 5—10%,
„ свињског „ „ 10—13%,
„ телећег „ „ 10—15%,
и „ рибљег „ „ 12—16%.

Питомих зечева има више врсти, чији опис заузео би већи простор, но, пошто су о томе опширно писали г.г. Штеидл и други — то ћу само навести у главноме имена: Ангорски куниħ, Белгијски оријашки куниħ, Француски дуго-ухи, Chinchilla - kunić, и други, који заслужују пажње.

Препоруча се, да се скрене озбиљнија пажња на гајење ових лијепих животињица, који је рад и лак и рентабилан.

Бар (Црна Гора), октобра 1927.

Агр. Иво Калуђеровић.

Nešto o uzgoju golubova.

Sest pari golnbova. koji se osrednje rasplođuju, izleći će na godinu još svaki šest pari, dakle svega sedamdeset i dva goluba, koji su dobri za jelo između treće i četvrte sedmice.

Te golubiće hrane njihovi roditelji, kojima naravno mi moramo davati u to vrijeme nešto više hrane. Ako izračunamo taj izdatak na hranu uvjerit ćemo se da je on razmjerno neznatan prema vrijednosti, koju nam daje jedan par golubova.

Ako imamo vrstu, koja se još bolje rasplođuje može se postići još veći broj mladih nego je navedeno, i to osamdeset do devedeset komada, To znači za skromnu obitelj lijepa pripomoć, jer je potrošak na hranu vrlo malen.

Da golubovi dobro napreduju treba ih držati u potpunoj čistoći.

Oni izlučuju dosta nečisti, ali zato te njihove izmetine daju izvrstan gnoj, koji je osobito prikladan za voćke i voćno grmlje, pa zato ih je vrijedno sabirati.

Njihove se izmetine spremaju u kakvu staru bačvu ili lagav, gdje se sataru u prah i zatvore da ne ishlapi dušik.

Dobro je od vremena do vremena u golubinjake posuti prah za uništavanje gamadi (Piretrin).

Golubinjaci neka su smješteni na takom mjestu gdje nema buke, da golubice mogu u miru jaja izleći, i hraniti mlade. Ne smiju biti odviše zasjenjeni, da može ulaziti dovoljno zraka i svijetlosti. Na zgodnom položaju napreduju mladi pa budu lijepi i čvrsti.

U golubinjake napredni gajači obično među okrugla gnijezda načinjena od sadre (gipsa), koja treba da su dovoljno prostrana i da se mogu lako čistiti. Ali često se događa, da mali golubići panu iz takovog gnijezda.

Treba zato da se svaki dan i češće pregleda gnijezda, pa ove golubiće koji su slučajno pali, opet povrati na njihovo mjesto.

Ali tko se bavi uzgajanjem golubova na veliko, taj nema vremena da svaki dan nadgledava po više puta, što se zbiva u golubinjacima.

Vrlo prikladna su gnijezda četverouglastog oblika, koja su ograđena na rubu štapićima, što se lako mogu skinuti, kad se gnijezdo čisti.

Veličina gnijezda izrađuje se prema veličini rase, koju imamo i to obično mjere stranice 30—40 cm. Gnijezda se pokriju sitno sasjeckanom slamom. Stari će kasnije popuniti gnijezdo vlatima od slame.

Spol je kod golubova teško razlikovati. Oblčno se u gnijezdu nalazi mužjak i ženka, ali često ima izuzetaka.

U običaju je, da se redovno nadomješćuju stari golubovi sa mlađima, koji su plodniji, pa smatrajući, da imamo u gnijezdu mužjaka i ženku mećemo ih iza šest sedmica na stranu, da ih poslije zamijenimo. Ali dešava se, da budu ti parovi istoga spola, a onda je vrijeme izgubljeno.

Da se tome izbjegne, treba spol golubova ustanoviti u posebnoj kućici, parilištu. Tko se bavi uzgojem golubova treba da ima pri ruci više takvih specijalnih kućica. Te su kućice oblika četverouglastog, gornja, donja i stražnja strana može biti od dasaka, a ostale strane neka su od žičnog pletera kao i vrata. Te se kućice mogu lako prenositi i u nje se zatvaraju mladi, da se ustanovi njihov spol, pa da se onda spare.

Ako se nađu dva mužjaka, odmah će se početi zadirkivati i tući, ako li su dvije ženke one će se bolje slagati. Ako su mužjak i ženka, odmah će mužjak početi udvarati ženki i gukati oko nje, dizati i spuštati rep i mahati krilima.

Kad tako parovi ostanu jednu ili dvije sedmice zajedno u kućici, naviknu mladi jedan na drugog, a onda se mogu prenijeti na svoje stalno mjesto.

Kad golubići navrše od prilike dvije sedmice, stane golubica praviti novo gnijezdo i prepušta mužjaku, da se brine za mlade. Tako se događa kod najplodnijih vrsta.

Od tog časa treba pažljivo nadzirati mlade, i davati im sve što treba. Nakon dvije sedmice dizat će se na svoje noge i širiti krila. Nakon mjesec dana opernate, a onda ih roditelji ostavljaju.

Ovaj momenat valja iskoristiti i odabrati za obnovu samo takvu vrstu, koja potječe od snažnih roditelja, pa se dobro razmnaža i uspijeva.

Kako se dobra svojstva prenose na potomstvo pa se mogu i poboljšati ako se zato brinemo, to je onda prilika, da se počne sa selekcijom, koju se nastavlja još ukrštavanjem.

Valja uvijek imati pri ruci stanova (golubinjaka) da se smjeste ovi novi parovi, ali se može i združiti nekoliko mladih parova, koji se često naviknu na život u zajednici. Ipak zbog ukrštavanja ili zbog sumnje da se ne prevarimo, dobro je, da ih metnemo u parilišta prije nego ih stalno nastanimo.

Nakon tri mjeseca preporuča se, da se izmijene stari i neplodni parovi.

Voda je potrebna golubovima nesamo da gase žeđ, nego i za kupanje, što im veoma prija.

U tu svrhu najbolje služi korito od cementa, gvožđa ili cinka, koje neka je toliko prostrano i plitko da se udobno mogu kupati i prljužati.

Golubovi za kišovitog vremena često se vide kako stoje u blizini golubinjaka i kako im je drago, kad na njih pljušti kiša.

Od peradi može se vrlo rijetko dobiti pečenka u zimsko doba i u prva četiri mjeseca u godini, osim uz umjetno leženje. Tko ima toplo uređen golubinjak, može već zimi na početku godine imati mladih golubića, koji se vrlo brzo razvijaju, pa se kod njih već za tri dana vidi napredak.

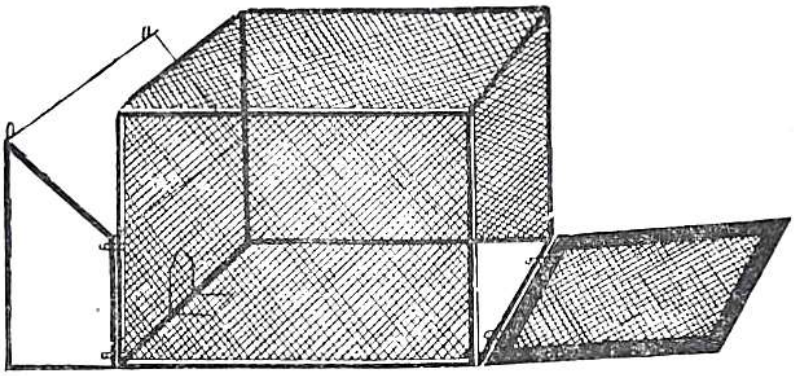

Parilište za golubove.

Meso od golubova je mnogo vrijednije nego što se obično cijeni u svijetu. Ono je slasno i ukusno osobito od mladih golubova, pa je zdravo za svakoga.

J.

Valjan kokošinjac.

Da se uzmogne pravo ocijeniti valjanost jednog kokošinjca, treba prije svega znati, kojoj svrsi ima taj kokošinjac da služi. Ako u njem kokoši borave samo noću, tad je dovoljno da on bude toliko prostran, da svaka kokoš ima udobno mjesto, gdje će počinuti, zaštićena od vremenskih nepogoda i različnih svojih neprijatelja. Dakako da i u ovakovom kokošjem prenoćištu mora biti dosta uzduha, jer treba znati da kokoši kao i sve ptice, dišu brže nego sisavci i druge životinje pa troše daleko više kisika, uslijed čega imadu i višu tjelesnu toplotu. Zato se kokoši vrlo nevoljko osjećaju u suviše tijesnim i posve zatvorenim kokošinjcima, pa zbog nestašice uzduha mnoga kokoš i ugine. Red i i čistoća treba da se i u ovakvom kokošinjcu stalno drži, jer se inače umnože kojekakvi nametnici (paraziti), a osim toga pojave se prije ili kašnje i kokošije pošasti, budući da sićušnim uzročnicima (bacilima) različnih zaraznih bolesti nečistoća upravo prija.

Ako ovakovo kokošje prenoćište navedenim zahtjevima odgovara, dobro je, ma kako ono bilo građeno i ma gdje bilo smješteno. Naprotiv onaj kokošinjac, gdje kokoši proborave velik dio dana i ljeti a pogotovo zimi, pa gdje su i gnijezda kokoši nesilica, takav kokošinjac treba da je građen tako, da u njem bude danju ne samo što više svjetla nego i sunca. Svjetlo i sunce prija kokošima upravo kao i nama. Ali ono ne prija kojekakvoj kokošjoj gamadi a pogotovo bacilima, uzročnicima kokošjih zaraznih bolesti, koje se najčešće javljaju i najbrže šire u mračnim i zadušljivim kokošinjcima.

Važno je s toga, da ovakav kokošinjac bude okrenut prama sunčanoj južnoj strani, a nipošto prama sjevernoj. Sunčani traci ulaze u kokošinjac kroz jedan ili više velikih staklenih prozora na južnoj strani. Prozori su smješteni tako nisko, (60—80 cm. od poda), da i nisko zimsko sunce kroz njih može doprijeti u svaki kutić kokošinjca. S istog razloga neka su nešto manji prozori na istočnoj i zapadnoj strani, koji su smješteni još niže, da kroz njih što dulje probija u kokošinjac jutarnje i popodnevno sunce. Osim staklenih prozora neka je na južnoj strani dovoljno t. zv. uzdušnih (zračnih) prozora, koji su zatvoreni samo pleterom od žice, ali se zimi za jače studeni zatvaraju djelomice ili posvema slamnim hasurama ili kakovom tkaninom, koja je napeta u prikladnom okviru. Ako su na pročelju kokošinjca dva staklena prozora sa strane, onda je sav prostor među njima ispunjen ovakovim zračnim prozorima. Ako je duž cijelog pročelja jedan stakleni prozor, tada se zračni prozor smješta nad staklenim. Ulaz u kokošinjac smješta se sa strane. Svi prozori i vrata otvaraju se prema vanjskoj strani.

Materijal od kojeg je izgrađen ovakav kokošinjac, može biti različit, a odlučuje prije svega cijena. Obično će drvo biti jeftinije, a može se reći da je ono ipak bolje za kokošinjac nego li cigla ili drugo šta. Dva do $2^1/_2$ cm. debele piljenice dobre su za jednostruku stijenu kokošinjca. Ne preporuča se graditi kokošinjac sa dvostrukim drvenim stijenama, jer se takove teže čiste od gamadi. Ali se zato ipak mora graditi tako, da kokoši u ovakovom kokošinjcu ni za žestoke zimske smrzavice ne budu izvržene studeni. Naročito treba bolje izgraditi onaj dio ovakovog kokošinjca, gdje kokoši borave noću. Krov kokošinjca može biti običan jednostran ili pak dvostran (sedlasti) krov. Pod se obično pravi od dasaka; manje se preporuča pod od betona.

Donosimo slike ovakovog kokošinjca, izgrađenog prema savremenim zahtjevima naprednog kokošarstva. A donosimo i potanji opis i način gradnje, kao i raspoređaj i unutrašnje uređenje ovakovog kokošinjca.

(Nastavit će se)

Razno iz sitnog živinogojstva.

U peradnjaku se kod većine peradi završuje mitarenje. Nakon mitarenja treba svu perad probrati pa sve što ne kanimo za daljnji rasplod ostaviti, treba redom klati ili prodavati. Naročito treba izlučiti svu suvišnu mladinu kao i one kokoši koje su starije od 4 godine. One sada osjetljivo popuštaju u nesenju, pa je najbolje da ih tovimo za klanje. Guske i patke počimamo toviti.

Peradnjake treba prije zime temeljito urediti, očistiti i ovapniti. Od vremena do vremena dobro je peradnjake (stijene, strop i pod) naprašiti sitnim prahom od vapna (kreča), koji se zavuče i u najsitnije pukotine te uništava različnu gamad, a oslabi i onaj žestoki vonj od izmetina u peradnjaku.

Crvištem mogli bi nazvati jamu, koju iskopamo gdje blizu peradnjaka, pa u nju bacamo razne crve i ličinke, kojih dosta nađemo kod jesenskog prekapanja vrtnog tla. U jamu metnemo i nešto na po strulog gnoja, a onda jamu zatrpamo zemljom. Kad sred zime sa te zemlje odgrnemo snijeg, moći ćemo našim kokošima pripraviti obilnu gozbu.

Kunićima škodi loš i pokvaren uzduh. Zato treba kunićnjake zračiti, ali pri tom treba paziti, da kunići ne budu izvrženi promaji, koja im škodi. Češće treba ih puštati u prostor pred kunićnjakom. Kad nadođe stu-

den, treba i kuniće od nje zaštititi tako, da sa izložene strane kunićnjaka ovjesimo slamne pletere ili zavjese od kakve tkanine.

U pčelinjaku brižan pčelar nema sada drugog posla, do li da priredi sve što će trebati za pokrivanje košnica, kad nadođe žestoka studen. Da se u košnicu ne bi uvukao miš, treba leto suziti a prema potrebi i providiti žičnom rešetkom, kroz koju se miš ne može provući. Ova je godina bila dobra pčelarska godina, pa ne će trebati umjetne prihrane, osim ako je koji neiskusan pčelar pčelcu ostavio premalo meda.

Zimske nesilice, t. j. kokoši koje i zimi dosta nesu, može si svaki uzgojiti tako da odabere za tu svrhu prikladne kokoši, da ih drži u valjanom zimskom kokošinjcu te da ih prikladnom hranom hrani.

Za zimsko nesenje prikladne su osobito kokoši, koje potječu od ranog legla, tako da još prije žešće zimske studeni počnu nesti. Nadalje kokoši, koje rano svrše mitarenje (mijenjanje perja) kao i one kokoši, koje imadu rahlo, buhavno a ne k tijelu čvrsto prileglo perje. Kokoši sa buhavnim perjem bolje su zaštićene od studeni.

Za zimske nesilice prikladni su zračni kokošinjci, u kojima nema promaje i gdje su kokoši zaštićene od najžešće studeni. Suviše topli kokošinjci nikako nisu prikladni, jer se kokoši suviše raznježe i pate od nahlada i kojekakvih bolesti. U kokošinjcima zimskih nesilica treba da je što veća čistoća. Svakako treba zimskim nesilicama udesiti na zaštićenom mjestu pred kokošinjcem ili u samom kokošinjcu čeprkalište i pješčanu kupelj. Pješčana kupelj jest gomilica pjeska, promiješanog sa nešto pepela i vapnenog praha.

Jedan od glavnih razloga da kokoši zimi ne nesu jest nestašica prikladne hrane i to upravo one hrane, koja sadrži mnogo bjelančevine kao što su različni kukci, ličinke i crvi, koji se zimi zavuku dublje u zemlju, pa zbog toga ili zbog zamrznutosti tla i snježnog pokrova, ne mogu kokoši zimi da do njih dođu. Treba dakle da im mi dajemo takovu hranu, koja sadrži dosta bjelančevine. Valjani prašci za živad („Koko") mogu da koriste, a naravno da treba nesilicama davati ne samo zrnate hrane (na pr. ječmena prekrupa, zob, kukuruz itd.) nego i kašaste hrane (na pr. kuhani krumpir sa ostacima povrća i drugog zelenja), dok zelenu hranu može da dobro nadomjesti sjeckana djetelina ili lucerna.

Zimske nesilice neka se i u zatvorenom kokošinjcu dovoljno kreću. Da ih na što više kretanja prisilimo, bacamo im zrnatu hranu preko dana među sjeckanu slamu ili drugi nastor na podu kokošinjca ili objesimo glavicu kupusa, repe ili slične hrane tako visoko, da se kokoši moraju i naprezati i poskakivati da dođu do te hrane, koja ali ne smije biti smrznuta. Naravno da zimskim nesilicama ne smije pomanjkati ni pitke vode, koju ne treba grijati da bude topla, nego tek paziti da se za žešće studeni ne zamrzne. Dakako da će zimskim nesilicama vrlo mnogo vrijediti, ako mogu da slobodno zalaze na gnojište ili u staje i da si tamo čeprkanjem traže hrane, jer im tada ne ćemo trebati da redovito dajemo kašastu hranu. Ali zrnatom hranom ni u tom slučaju ne valja škrtariti.

Koje praščiće da ostavimo za daljnju hranidbu? Treba male praščiće (odojčiće) nekoliko puta, promatrati, pa ćemo lako razabrati, da među njima ima tromih i mrzlovoljnih, suviše plašljivih i takovih, kojima i najmanji vjetrić ili kakav šum smeta, pa se odmah sklanjaju i sakrivaju. Takovi nekako nevoljko prilaze k svojoj materi i dugo se namještaju dok konačno počnu da sišu. Dobro ćemo učiniti, ako ovakove praščiće još kao odojčad uputimo u kuhinju ili na ražanj, jer od njih ne će biti osobite koristi, ako ih za daljnji odgoj i hranjenje ostavimo. Oni drugi, živahni i drzoviti praščići, koji se otimlju za najbolje mjesto kod svoje matere, a ne plaše se svakog šušnja i ne skrivaju se pred svakim vjetrićem, a jedu kao za okladu, oni treba da ostanu. Oni će nam dobro naplaćivati njegu i hranu.

Pitanja i odgovori.

G. R. P—r, Kešinci (Semeljci). — Ručna sijalica „Erntereich" prikladna je za vrtnu porabu. To je mala spravica iz mjedenog lima, u koju se uspe sjeme, pa se pojedine sjemenke ispuštaju kroz otvor sijalice, koji se može po volji regulirati. Spravica će stajati oko 15 Din., a čim ih dobijemo, obavijestit ćemo Vas.

G. A. K—g, Pakrac. — Na Vaš upit odgovaramo, šaljuć Vam stručno mnijenje g. prof. I. Radića: Riparia × Berlandieri Teleki br. 8 B podnaša do 50 % vapna u tlu. Pošto ta podloga kod Vas žuti (naime njeno lišće), znak je da tlo ima preko 50% vapna i to je uzrok žutici. Radi toga sadite lozu Plemenka × Berlandieri 41 B, jer ta podnaša do 75 % vapna. Tu lozu već cijepljenu možete dobiti kod Loznog rasadnika „Mitinac", Smederevo. Tamo je ta loza poznata pod francuskim imenom Šasla × Berlandieri 41 B.

G. I. Š—n, Pregrada. — Proti žiščima u grašku i leći borimo se tako, da za sjetvu uzimamo dvogodišnje sjeme, u kojem više nema žižaka. Možemo upotrebiti i jednogodišnje sjeme, ali treba da iz njega prije istjeramo žiške. U tu svrhu koncem zime (u veljači) držimo grašak više dana u prostoriji, u kojoj stalno podržavamo toplotu od 20—22° Cels. Ako se radi o većim količinama graška, treba ga češće promiješati, da se sve sjeme jednolično ugrije. Nakon nekog vremena iziđu žišci iz sjemenaka, gdje su prezimili i potpuno se razvili. Ove žiške treba tada poubijati. Nekoji preporučuju, da se sjeme odmah nakon žetve stavi u krušnu peć, koja je zagrijana na 50—60° C. Pri tome ali može da strada i klijavost sjemenaka. I parama sumpornog ugljika mogu se uništiti žišci u sjemenkama. No do sumpornog ugljika jedva biste mogli doći, budući da je to lako upaljiva i otrovna tekućina. Da se cio jedan kraj riješi žižaka, bilo bi najbolje, da se grašak u tom kraju ne sije cijelu jednu godinu.

G. Fr. Habjanič, Mulhouse (Francuska). — Rado ćemo učiniti. Samo pošaljite sliku i potanji opis gajenja.

G. N. P-ć, Veles. — Članak o uporabi umjetnih gnojiva za guojenje povrća i cvijeća, imao je ući u ovaj broj, ali smo ga morali ostaviti za slijedeći broj našega lišta. U tom članku naći ćete izcrpiv odgovor na Vaše pitanje.

Sve one naše pretplatnike, koji nam išta duguju, molimo da nam novac što prije šalju, **a najkasnije do 1. studenog (novembra) ove godine.** Neophodno je potrebno da to učine, jer će time mnogo olakšati rad naše administracije. Golemi posao oko evidencije dugovanja i opominjanja skopčan je sa vrlo mnogo truda a uza to stoji nas i velikih troškova. Točnim plaćanjem pretplate bio bi nam ušteđen sav taj velik trud i velik trošak.

(Čekovne uplatnice priložili smo svima.)

Razne vijesti.

Cvijeće na ljubljanskoj izložbi izložile su ljubljanske umjetno-vrtlarske tvrtke u posebnom odjelu. Obećane fotografske snimke nismo primili, pa smo stoga u ovom broju izostavili i članak o tom vrlo uspjelom dijelu ljubljanske izložbe.

Naš saradnik i stručni savjetnik za biljne bolesti, g. Dr. Vladimir Škorić, vratio se sa naučnog jednogodišnjeg boravka u Sjev. Americi.

Poljoprivredna skupina na poslijednjem Zagrebačkom Zboru. Zagrebački Zbor u spoznaji, da u našoj prvenstveno agrarnoj zemlji pripada poljoprivredi najveća važnost, obratio je ovoj grani najveću pažnju i koncentrirao je sve napore u tom smjeru, da sistematski izgradi i kompletira poljoprivrednu skupinu, koja iz godine u godinu zauzima sve veće dimenzije i tako čini podlogu za buduće velike poljoprivredne izložbe. U tom smislu opet je znatno proširena grupa poljoprivrednih strojeva i tehničkih potrepština, te su izlagači pokazali mnoge nove, u našoj zemlji do sada nepoznate strojeve, koji su interesentima na Zboru bili demonstrirani. Naročiti uspjeh imalo je pokusno oranje, održano u nedelju dne 4. IX. poslije podne i u ponedeljak 5. IX. prije podne na fakultetskom dobru u Maksimiru pod vodstvom i nadzorom sveučilišnih profesora gg.: O. Frangeša, R. Fantonia, S. Jurića i ravnatelja S. Skoka. Dok su prigodom prošlih pokusnih oranja pokazana najviše 2—3 tipa traktora, dotle je ove godine nastupilo 7 traktora od 6 raznih tipova sa velikim brojem različitih najmodernijih plugova i drljača. Ovi su strojevi radili svaki puta pred više stotina ozbiljnih interesenata, veleposjednika i zadrugara.

Zagrebački Zbor organizirao je u poljoprivrednoj skupini kod ovoga velikoga sajma prvi puta naročito novo odjeljenje za sjemenarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, mljekarstvo, pčelarstvo, umjetna gnojiva i gospodarske kemikalije. I ako za početak u skromnom obliku ipak je i ova grupa pobudila veliko zanimanje, te će Zagrebački Zbor i u buduće uložiti čitavo svoje nastojanje, da ovu grupu sistematski dalje proširi i upotpuni, a time će izaći u susret i često izraženoj želji samih interesenata, koliko izlagača, toliko posjetilaca.

Zagrebački Zbor dao je poticaj i organizirao je ove godine prvi puta zajednički posjet zadrugara. Zadružni savezi, koji imaju svoje sjedište u Zagrebu, najpripravnije su suradivali u ovome cilju, tako, da uspjeh nije izostao. Zajednički sastanak od nekoliko stotina zadrugara na Zagrebačkom Zboru je dobar početak, koji će u buduće donijeti sigurno lijepih plodova. Osim razgledanja Zbora i prisustvovanja kod pokusnog oranja, priredena su bila za zadrugare stručna predavanja uz prikazivanje naročitih odgojnih i propagandističkih filmova. Uprava Zagrebačkog Zbora može sa zadovoljstvom zabilježiti, da su njezina nastojanja u pogledu intenzivne izgradnje poljoprivredne skupine naišla na razumjevanje koli interesenata, toli javnosti, a to će biti potstrek, da Zagrebački Zbor nastavi rad u ovom smjeru.

Književne vijesti.

Zbornik Československé Akademie zemědělske, god. II. br. 3. Izdaje ga Č. A. Z. u nekoliko omašnih svezaka godišnje tako, da svakog četvrtgodišta iziđe barem jedan svezak. Treći svezak god. 1927. sadrži na 284 stranice ove radnje. **Ing. Dr. Jar. Spirhanzl:** O tlu okružja Brandys na Labi u Českoj. — **Ing. Basil Macalik:** Historijski razvitak pašničkog gospodarstva u nizini Hana. — **Dr. Ing. agr. Boris Kostomarov:** Prilog k pitanju, jesu li ribe sposobne da iskoriste hraniva otopljena u vodi. — **Dr. Albert Pilat:** *Gljive pribramskih rudnika.* — Članovi Č. A. Z. dobivaju Sbornik besplatno, a za nečlanove iznosi godišnja pretplata 150 Kč. (za inozemstvo 170 Kč.) Ovaj svezak stoji 56 Kč.

Novi cjenici.

Velevrtlarija i rasadnjak Retfala kod Osijeka: Glavni katalog ruža i svakovrsnog cvijeća, plemenitih voćaka i ranog povrća. — Cjenik opsiže 34 stranice sa tekstom u hrv. i njem. jeziku, a sastavljen je pregledno i lijepo.

Drevesnica in trsnica Ivan Gradišnik, — Dobrna pri Celju: Cenik sadnega drevja in cepeljenih trt. Kratak popis vrsta sa cijenama. Opseg kao dvostruka karta dopisnica.

Stenger &. Rotter Gartenbaubetrieb, Erfurt (Postfach 114.) Ilustrovani njem. cjenik (20 stranica) opsiže: Cvjetne lukovice i gomoljike, biljke trajnice (Stauden) i različno vrtno cvijeće, biljke, lončanice kakteje, voćke i povrće.

L. Späth, Baumschule, Berlin, — Baumschulenweg: Haûpt Verzeichniss der Bäûme, Sträucher, Rosen, Staûden, 1927./1928. Cijena 1 marka (1 M.) — Ovaj cjenik opsiže 128 stranica velikog formata, a odlikuje se preglednošću i lijepim ilustracijama. Kratice u opisu pojedinih sorata omogućuju iscrpiv opis. Cjenik opsiže: voćke, ruže, ukrasno drveće i grmlje, konifere, dahlije i raznovrsne druge biljke trajnice.

Fratelli Sgaravatti, — Piante, Stabilimento d' orticoltura, **Saonara (Padova, — Italia:)** Cjenik opsiže 102 stranice velikog formata sa lijepim ilustracijama i talijanskim tekstom. Odlikuje se i preglednošću. Cjenik sadrži: voćke i vinovu lozu, jagode, šparge, ukrasno drveće i grmlje, ruže, konifere, različne perenne i drugo ukrasno bilje.

Jankomir d. d., velevrtlarija i rasadnik, Stenjevec kraj Zagreba. Cjenik voćaka, vinove loze, šparge, ruža, ukrasnog grmlja i drveća, zimzelenih biljaka, ukrasnih trava, biljaka za živicu, biljaka penjačica, konifera, biljaka trajnica (Stauden, perenne), Dahlija, Gladiola, Canna, Krizantema, kao i različnih biljaka za ukras balkona, prozora i veranda. Cjenik obasiže 56 stranica, a sastavljen je lijepo i pregledno, pa mu je i vanjska oprema lijepa. Cijena 5 Din., koja se uplata kod prve dobave robe odbija.

Radi preselenja tiskare u nove veće prostorije (ugao Gajeve i Berislavićeve ulice), ovaj je broj našeg lista ponešto okasnio. — Tiskara Šek nabavila je novi, veliki štamparski stroj i povećala personal, te će u napredak i naš list izlaziti tako, da će ga svaki pretplatnik dobivati najkasnije tijekom prvog tjedna svakog mjeseca.

Onu nekolicinu naših dužnika, koji nam niti nakon advokatske opomene nisu sve do sada namirili dug, molimo da svoj dug zajedno sa javljenim im troškovima podmire **najkasnije do 1. novembra o. g.** U protivnom slučaju morat će konačno uslijediti ono, što još jedino može da iza advokatske opomene uslijedi. **Uprava.**

Novac nam šaljite čekovnom uplatnicom, koju smo Vam priložili. Ako to možda i nije naša čekovna uplatnica br. 34.654, novac će pravo k nama stići, jer je na gornjem rubu uplatnice otisnut naš žig „Uzorni Vrtlar".

Izdavač i odgovorni urednik: **Stjepan Pirnat, prof., Zagreb, Ciglana 24.** — Tisak: **M. Šek, Zagreb, Berislavićeva ul. 7.**

Tražim pazikuću
za malu vilu. Bračni par mora držati u redu vrt i sobe. Prednost imade vrtlar. Upitati: Mihanovićeva 28 prvi kat od ½3—6.

Vrtlar stručno školovan
i potpuno vješt praktičar, a uzato sposoban i za administrativni posao, može odmah dobiti namještenje u Srbiji. Mjesečno 1200 Din., stan, ogrjev, svjetlo i sav deputat. — Neka se javi uredništvu našeg lista pismeno odmah.

Zastupnika sjemenja
Prvorazredna inozemna trgovina sjemenja traži sposobnog mjesnog zastupnika za prodaju povrćarskih specijaliteta vrtlarima. Provizija visoka. — Ponude na: **Rudolf Mosse, Berlin,** pod **„Samen 100".**

Trebam za ovu jesen:
2—3000 Acer platanoides i 4—5000 običnih kestena za drvorede. Visina stabala 280—400 cm od zemlje do krošnje. Ponude molim na: **KREPELA FR., grad. vrtlar, Zagreb, Cvjetna cesta 1**

Plemenite voćke, novosti od ruža, ukrasno grmlje i drveće, konifere i perene nuđa u prvorazrednoj kakvoći uz snižene cijene: **Jankomir d. d.,** velevrtlar. i rasadnik, **Stenjevec kraj Zagreba.** Novi cjenik sa važnim uputama za sadnju šalje se, ako se pošalje Din. 5·— u markama, koje se kod naloga vraća. Vrtlari imaju popust!

Knjiga o povrću

POVRĆARSTVO

(Uputa u proizvodnju povrća)

od prof. Stj. Pirnata

Cijena 20 Dinara.

Pretplatnici „Uzornog Vrtlara" dobivaju od nas ovu knjigu zajedno sa poštarinom — dok se ne iscrpi još mala zaliha

za 15 Dinara

Stara godišta

„Uzornog Vrtlara"

mogu se dobiti kod nas uz cijenu:

Godište 1923.	nevezano	. Din.	24·—
„ 1924.	„	„	30·—
„ 1926.	„	„	40·—

Korice za uvez pojedinog godišta „Uzornog Vrtlara" sa oznakom godišta u zlatotisku 15 Din. Pojedino uvezano godište 2o Dinara više od neuvezanog godišta. Poštom za svako godište 2 Dinara više.

Uprava „Uzorni Vrtlar", Zagreb
Pošt. pretinac 201.

Uzimam u zamjenu

veliki Chrysanthemum sa 2—3 cvijeta bez lonaca za **Thuya occidentalis** 60—80—100 cm visoke ili dvo-godišnje rasade, isto tako za visoke dvo-godišnje Ruže u vrstama: stabalca su 120—140 cm.

Đuro Janć, trg. vrtlar, Ruma, Regentova ul. 78

Neprekidno radeća, prevoziva

Vinska preša (Traubenpresse)

sa benzin-motorom „Otto" od 10 konjskih sila, preša svaki sat 10 q groždja, prodaje se odmah uz vrlo povoljnu cijenu. Cij. dopise slati pod: „Traubenpresse 14.270" na:

Anzeigengesellschaft **„HEROLD" GRAZ,** Stempfergasse No. 4

2-godišnji zeleno cijepljeni

korenjaci sa najboljim viskim i stolnim vrstima. Necijepljeni korenjaci američke loze. Voćke 1—3 godišnje, voćne divljake i vrtne ruže. Preporuča se kao najbolja od svih strana priznata **„Stručna proizvodnja"** sa najsolidnijom i brzom poslugom. Cjenici sa opisom vrsti besplatno! Izlaze u hrvatskom, srpskom i njemačkom jeziku. **Janko Ivan Šarić,** vinogradar.-voćarski stručnjak, **Petrovaradin-Majur** (Srijem).

Vrtlar

jugoslaven, neoženjen, sa dobrim svjedodžbama i dugogodišnjom praksom, vješt cjelokupnom vrtlarstvu, malih zahtjeva, traži samostalno namještenje. Ponude slati na upravu „U. V." pod „J. K."

Cvjetni lonci!

Prva jugoslavenska keramička tvornica J. Kopecky, Daruvar, nuđa sve vrsti cvjetnih lonaca uz umjerene cijene. Zahtjevajte od tvrtke cjenik!

Školama i narodnim knjižnicama i čitaonicama odobren i preporučen za nabavu jest:

„UZORNI VRTLAR"

(Ministarstvo Prosvete kraljevine S. H. S. od 3. VI. 1926. br. 65.531.)

Vrtlar

oženjen, traži mjesto, može biti i zapušteno. Vješt povrćarstvu, voćarstvu, vinogradarstvu, te uređivanju parka. Nastup prema pismenom dogovoru. — **Juraj Pasarić,** vrtlar kod baruna Vraniczany-a, **Laduč,** p. Savski Marof.

Voćke!

u svim oblicima, **ukrasno grmlje i drvlje, ruže, ribiz, kosumlje, konifere** i drugo, samo prvovrsne sadike. Cjenik na zahtjev besplatno.

M. Podlogar
drevesničar in vrtnar
Dobrna pri Celju

Naš novi cjenik oglasa

(vidi 1. stranicu omota!) vrijedi počamši od 11. broja.

Вртлар

са дугогодишњом праксом, ожењен, добар стручњак у свим гранама, тражим стално место. Ђура Ђерки, вртлар, Врањево (Ванат).

10.000 komada

voćnih 1-godišnjih okulanata (cijepova) vrlo bujno razvijenih, 180—200 cm visokih. Jabuke, kruške, kajsije, breskve, trešnje i šljive. Radi ispražnjenja dotičnog zemljišta uz povoljnu cijenu — nudja za iduću jesen:

Janko Ivan Šarić, Petrovaradin - Majur (Srijem)
vinogradarsko-voćarski stručnjak
Dobra prilika za preprodavaoce!

Svaki broj našeg lista čita oko

15.000

čitatelja, koji se zanimaju za vrtlarstvo ili sitno živinogojstvo.

Vrtlari!

U vašem je interesu, da oglašujete svoje proizvode u „UZORNOM VRTLARU"!

KNJIGA

CVIJEĆE U SOBI

NA PREDPROZORNICI I BALKONU

sadržl upute, kako treba njegovati različno cvijeće ne samo ljeti, nego i zimi. — Knjižarska cijena Dinara 28·—. Za pretplatnike „Uzornog Vrtlara" stoji ova knjiga kod nas samo Dinara 24·— (tvrdo vezana sa zlatotiskom Din. 38,— zajedno sa poštarinom.

Uprava „Uzorni Vrtlar",
Zagreb, pošt. pretin. 201

Moderno

pčelarstvo

60 pčelaca sposobnih za prezimljenje u Langstroot-košnicama (amerikanski Breitwabensystem) za S. H. S. osobito prikladne, 25 praznih košnica, sav potrebiti pčelarski pribor, sve u najboljem stanju, prodaje se radi iseljenja uz povoljnu cijenu. — Upiti pod šifrom „Lijepa prilika" na upravu lista.

Švicarska kućica

(Schweizerhäuschen), vrlo lijepa, za jednu širokonisku košnicu (Breitwabenstock) prikladna, ukras svakog vrta, kao i jedna originalna dubovina (Klotzbeute) za 4 pčelca, lijep ures pčelinjaka, prodaje se uz povoljnu cijenu radi odlaska. Interesentima šalje se fotografija. Upiti pod šifrom „Ukras vrta“ na upravu lista.

Sanskoga jarca

za pripust imade Pezić, Zagreb, Vrhovec 81. — Prodaje se jedan par ovogodišnjih sanskih koza.

Morerde, Torfmull i Lauberde

šaljem svaku količinu — vrlo jeftino. Ed. Pišler, Vrhnika, Slovenija.

Tko?

oglašuje u „Uzornom Vrtlaru“, taj polučuje siguran uspjeh!

CUPREX

tekućina za brzo i sigurno tamanjenje gamadi i njihovih gnjida

!

Utrošak: za mušku kosu 25 ccm, za gustu ženskuu kosu 50 ccm.

Kod životinja:	cijelo mazanje:	djelomično mazanje:
konja . . .	300—400 ccm	150—200 ccm
goveda . .	400—500 ccm	100—300 ccm
pseta . . .	20—150 ccm	prema veličini
svinja . . .	20—150 ccm	
živadi . . .	4— 8 ccm	

Cijelo mazanje znači mazanje cijelog tijela, a „djelomično“ samo onih mjesta, na kojima se nametnici najradije nastane.

Tražite pobliže upute!

E. Merck, Darmstadt

Zastupstvo „ISIS“ d. d.

Zagreb — Beograd — Ljubljana

Preparirana roba za ukras

!

Bukove grančice, Buksus, Paprat, Lovorjeve grančice i lišće, Lovska mahovina, lisiček storžki, sve v raznih bojah. Roba je domače izradbe i je vrlo jeftina. Šaljam isto svežu paprat po Din. 38·— za 5 kg poštni paket, poštnine i pakovanja prosto. Tražite uzorke i cijene besplatno.

Ed. Pišler, Vrhnika
Slovenija

Ivan Thaler

voćarstvo i rasadnici

Vukovar (Srem)

!

Preporuča svoj veliki izbor kalamitih voćaka, ruže, razno drveće za drvored, grmlje i šiblje, ozimno grmlje (Stauden), šimširi (Buxus), Dahlie, Canne. Cjenik se šalje na zahtjev besplatno!

Prednja su sredstva iskušana u Oglednoj i Kontrolnoj Stanici u Topčideru i sa strane Ministar Poljoprivrede i Voda, akt br. 31.863/4., odobrena je izrada i prodaja.

Za kvašenje sjemenja **pšenice** upotrebljavajte suho sredstvo za kvašenje **PORZOL!**

Ako upotrebljavate PORZOL točno prema uputi, postići ćete jednoličan rast i brzu klijavost, te dobru žetvu bez snijeti. — Za kvašenje **raži, ječma i zobi** upotrebljavajte mokro, živino sredstvo za kvašenje

HIGOSAN!

Prednja su sredstva iskušana i priznata po službenim zavodima (stanicama) u Francuskoj, Nizozemskoj, Danskoj, Švicarskoj, Austriji, Rumunjskoj, Češkoj i t. d. — Tražite cjenike i upute od tvornice.

„KAŠTEL“ D. D. - KARLOVAC

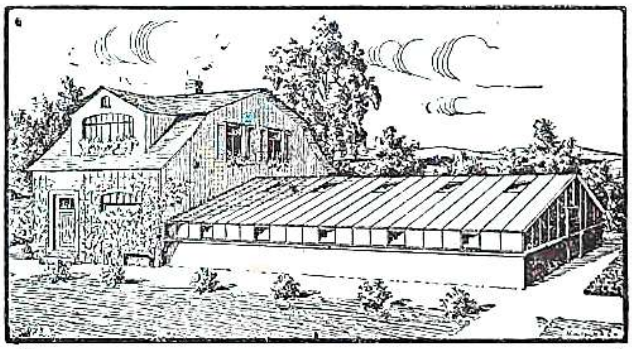

POZIV!

Bit će da mnogim interesentima još uvijek nije poznato, da se razvrglo Jugoslavensko Höntsch d. d. — Mi od tada držimo u Brodu na Savi skladište naših kotlova i ostalih potrepština za vrtlarstvo. Konstrukcije staklenika otpremamo sada iz Wiena — pa su

cijene niže

nego li kod prijašnjeg Jugohöntsch društva, uslijed toga, što su u tamošnjim radionama najbolje uređeni specijalni strojevi uz specijalne radnike. Naš dugogod. suradnik gosp. **W. Jungrichter, Brod n/S.** ima naše generalno zastupstvo za cijelu S. H. S., pa se, kad što ustrebate, izvolite na njega obratiti.

Pazite na naše oglase!

Höntsch & Co.

Wien III., Werk Mödling

Tisak M. Sek, Zagreb.